ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4566 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 22/7 ՄԱՐՏ 1901 ՇԱԲԱԹ 16 ՋԻԼԳԱՏԷ 1318 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4566

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոս առաքուած ամէն բան
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տոյակ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղրշ
» » » »	վեցամեայ	70 »
» » » »	եռամեայ	40 »
Ցեսար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստաթղթ ալ կ'ընդունուի, 115
դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ցեղագիտ թղթատարի Ծայրէր բաժանորդագրել կը վերցուին։

Յանձնարարութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

ՄԽԻԹԱՐԱԿԱՆ ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ

Թէպէտ մամլոյ առաջին ու գլխաւոր կոչումն է յոռութիւնները ճակել, բայց արդարութիւնը կը պահանջէ որ անիկա իր երկրորդ պարտաւորութիւնն ալ կատարէ երբեմն, այն է առաքինութեան դրամատիպն ալ ընել, երբ գեղեցիկ կերպով ի հանդէս կու գայ այն օրը կողմէ որ ըլլայ, մասնաւոր կամ հաւաքական մարմնոյ մը կողմէ, զի ինչպէս մոլութիւնները հարուածելուն նպատակ է անոնց կրկնութիւնը, ամուսն և ազդեցութիւնը արգիլել, նոյնպէս բարի ու ազնիւ արարքներու դրատարումը նպատակ ունի անոնց օրինակը, յաջողութիւնը ու արդասաւորութիւնը քաջալերել։

Այս տեսութեամբ ահա կ'ուզենք այսօր մատնանիշ ընել կարգ մը մխիթարական երեւոյթներ՝ որոնք կրկին տեսակէտով յիշատակութեան արժանի են. 1. անոր համար որ իրենց թելադրիչ ոյժին բարոյական զօրութիւնը երեւան կը հանեն, 2. վասն զի արատաղրուած արդիւնքին արժէքը և արատաղրողին բարութիւնը ի հանդէս կ'ածեն։ Կ'արժէ ուրեմն պարուրել մեր հոգին ահա մը սփոփիչ ու կ'ազդուրիչ տարրերով, որոնք զովարար ըմպելիքի մը զուարթարար բնութիւնը ունին։

Այս մխիթարար երեւոյթներն են ժողովրդեան այն ազնիւ տրամադրութիւնները՝ որոնք կը ցուցուին սովորաբար երբ ազգ. մամլոյ կողմէ պատշաճաւոր կերպով կոչում կ'ըլլայ իրեն ո՛ և է պարագայի մէջ. ու երբեմն մանաւանդ այնչափ վճռական և վայելուչ եղանակով կը տեսնուին որ մարդ չգիտեր որոնն վրայ աւելի զոհունակութիւն զգայ, մամլոյ ազդեցութեա՞նը թէ ազդուողին բարի զգայմանը վրայ։ Օրինակի համար, ինչպէ՞ս չհիանալ Զակաղիկն ուղղուած և Արեւելքի մէջ ասկէ քիչ առաջ հրատարակուած այն սիրուն ու անակնկալ նամակին վրայ՝ որով բարեւէր անձին մէկը ազդուելով Խարբերդի մէջ հանրածանօթ Թլկատինցիին վարած վարժարանին դրամի պակասութեան պատճառով փակուելուն վրայ Արամ Անտոնեանի գրածներէն, ինքնաբերաբար կը խոստանար 60 ոսկւոյ նուէր մը ընել որպէս զի այն վարժարանը բացուի։ Այս դեղեցիկ երեւոյթին հանդէպ կրնա՞ ըսուիլ թէ մամլոյ քարոզածը «ձայն բարբառոյ յանապատի» ըլլալ սահմանուած է։

Դարձեալ մխիթարական երեւոյթ չէ՞ մի թէ ժողովրդեան այն ազնիւ տրամադրութիւնը, որ ինչպէս զանազան նմանօրինակ առիթներու մէջ երեւան եկած է, այս անգամ ալ Սարբեանի հինգ որբերուն համար բացուած հանգանակութեան առթիւ տեսնուեցաւ, հանգանակութիւն մը՝ որ դարձեալ մամլոյն բարոյական աղդեցութիւնը կը շեշտէ, զի լրագիր մըն է (Սուրհանդակ) որ նախաձեռնութիւն ունեցած է այդ հանգանակութեան գլուխը կանգնելու, որ ինչպէս կը տեսնուի բաւական արդիւնաւոր եղած է, քանի որ 70 ոսկիի կը մօտենայ և դեռ աւելի ըլլալ կը յուսացուի։ Այնքան արդիւնաւէտ ուսուցչի մը և կրթական անձնուէր ազխատաւորի մը համար՝ ինչպէս էր Սարբեան որ այնքան վաղահաս վախճան մը ունեցաւ, կարեկցութեան ու համակրութեան այսպիսի հոսանք մը կար ու կը սպասուէր արդէն, բայց դպրոցական երբորդութեան, Պրահմայի, Վիշնուի, Սիվայի, չղթաներ որոնք աւելի հաստատուն են քան ոսկիէ և աքնաթէ շինուածները մարդոց կողմէ։

—Երթալ միանալու համար անոր որ դիս կը սիրէ, կը պաշտէ և պիտի պաշտէ միշտ, հակառակ ամէն խոչընդոտներու, ըսաւ Նիմա։

Այս վերջին խօսքին վրայ՝ Հաիմ Տօրանի հեղնական քրքիջ մը արձակեց։ Նիմա գլուխը դարձնելով կասկածոտ նայուածք մը ուղղեց։

—Մայա-Նիմա, ինծի կը հարցնես թէ ի՞նչու կը ծիծաղիմ, որովհետեւ կը մեղքնամ քեզ՝ այդպիսի մարդէ մը խաբուած ըլլալուդ համար։ որ կը խնդայ քու վրդ և քեզ կը սիրէ, ուրիշ շատ մը կիներ սիրելէ յետոյ միայն։

—Կը ստես, թշուառական, ըսաւ Նիմա անիծոնին մէջէն վեր ցատկելով և ձեռքի ապառնալից շարժումով մը ընելով։ Դուն մատնիչ մը, վատ ղղպարտիչ մըն ես։

—Հաիմ Տօրանի չի ստեր բնաւ։ Բայց, խե՛ղճ աղջիկ, դուն չես գիտեր թէ Ցբրանացիները ի՞նչեր կ'ընեն։ Սիրոյ երդումը, հաւատարմութիւնը գոյութիւն չունի անոնց մէջ։ Կը կարծեն թէ իրենց դործածը չարիք չէ և բնաւ կարեւորութիւն չեն տար անոր։ Այդպէս դաստիարակուած են։

—Կը ստես, ըսաւ Նիմա ա՛լ աւելի բուռն շեշտով մը։ Իմ սիրած մարդս դիս միայն կը սիրէ։

—Կը խաբուիս աղջիկս, ու դժբաղդութեանդ կը հեռաձդիս պարպապէս։ Եթէ յայտնեմ քեզ թէ...

—Ի՞նչ, յարեց Նիմա աչքերը խոշոր բացած ու շողարձակ, դիս աւելի տառապեցնելու համար կ'ուզե՞ս ասում մը ըսել ներէն, իբր թէ քիչ առնջած ըլլայիր դիս մինչեւ այսօր։

—Աւելի լաւ է մէկ անդամէն կորստեան մատնուիլ քան թէ տանջանքներու մէջ կեանք մը քաշքշել մինչեւ մահ։ Որքան կանուխ ճանչցուի ճշմարտութիւնը, այնքան լաւ է։

—Ստութիւն, ստութիւն, գոչեց Նիմա։

—Եւ եթէ քեզի ցուցնէի այդ մարդը ուրիշի մը գրկացը մէջ, ի՞նչ պիտի ընէիր։

—Բայց ոչ, անկարելի է գոչեց Նիմա հեծկլտանքով։ Իսկ եթէ իրաւ է ըսածդ, իմ կեանքս ու անոր պիտի խորտակեմ։ Ա՛լ չգիտի տեսնեմ զինքը ու պիտի հաւանիմ մինչեւ կեանքիս վերջը այդ մեհեանին մէջ ապրիլ, առանց ցաւի ու վիշտի, սպասելով մահուան, որ փրկութիւն մը պիտի ըլլայ։

—Կ'երդնո՞ւս այդպէս ընելուդ, ըսաւ Հաիմ Տօրանի։

—Կ'երդնում։ Ցայց տո՛ւր ինձի յանցաւորը և իմ կեանքս քու տրամադրութեանդ տակ թող գտնուի։

Նիմայի հետ այդ տեսակցութիւնը ունենալէ առաջ՝ Հաիմ թէ մը տեղեկութիւններ քաղած էր։ Նախ իմացած էր թէ Եամաջ Դեղին Մարգրէի կողմէ նամակ մը տարած էր Ռաուլի։ Երեք Ցբրանացիներուն չահատակութեանց ամբողջովին տեղեակ էր, միայն թէ փախստականներուն ո՛ւր գտնուիլը չէր գիտեր, թէեւ վստահ էր թէ քիչ առնէն ատիկա ալ պիտի իմանար։ Արդարեւ, իր անթիւ լրտեսներուն շնորհիւ կրցած էր անոնց ներկայութիւնը իմանալ Բաղդայի մէջ։ Հայր Շամմնէնի հեռագիրը ամէն բան երեւան հանած էր արդէն։ Ցաջորդ օրը Հաիմ Տօրանի ազատ թողած էր Պէհարի ճամբան, որովհետեւ ապահով էր թէ Ցրանացիները Պէհար պիտի երթային։ Երբ թաղուեցաւ Պրահմայի վաճառականն առջեւէն անցած էր, Հաիմ Տօրանի խավիկուէն պահապանին հրամայած էր գահաւորակին վարագոյրներէն մէկը բանալ, որպէսզի վաճառականն պատուհանէն ներսուն տեսնէ իր կինը։ Եւ նոյնիսկ անտառին մէջ Նիմայի ու Ռաուլի տեսակցութիւնը Հաիմ Տօրանի խորհրդով կատարուած էր։ Անասնամարտի հանդէսներուն ալ ներկայ գտնուած էր Նիմա՝ թաղնը քողով մը ծածկուած, բայց խեղճ կինը բնա՛ւ հաճոյք չէր զգացած այդ զուարճութիւններէն, ու աչքերը սեւեռած էր դէպի Պահուր Սինի բարձրաւանդակը, ուր Ռաուլ իր մահացու թշնամին՝ Գրաս Ռիչմոնտի հետ կը խօսէր։ Այն ատեն մինչ ճշմարիտ նախանձ մը ծնաւ Նիմայի մտքին մէջ և ահաւոր տանջանքի մը փոխուեցաւ։ Հաիմ Տօրանի ուրեմն նշանմարութիւնը ըսած էր միայն, և անոր ապացոյցը կը տեսնէր իր դիմաց։ Ռաուլ ջերմ խօսակցութեան մը բռնուած էր Գրասի հետ, որուն մարդերը կը քաշէին Ռաուլի դիմքին։

(Շարունակելի)

ԱՐՔԱՅԱՆՆ ՌՈՒՍԱՀՈՒԹԻՆ

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԸ

ՌՈՒՍԱՀՈՒԹ, 18 Փետր. 1901

Ս.

Առիթով մը, Արեւելքի 4445 թուով, տեղւոյս ընթերցարանի վիճակը կը պատկերացնէիք ու կը մատնանշէիք այն յոռի ընթացքը, որ վերջ ի վերջոյ այդ չափահասներու կրթարանին համար ներկայի տխուր դրութիւնը պիտի ստեղծէր։ Նեւթական վիճակը կ'ամրակեմ այդ ջերմաւէտ օգտակար յարկին, որ քոյր կայմելով վարժարանի հետ ժողովուրդի ազգութիւնը կը կարծոի մէջտ։ Երբ խնդիրը կու գայ հանրային հաստատութեան մը ժամանակաւոր խանգարումին, որ հեռուանքն է ապուշ ու անհաչիւ գործունէութեան մը, մեր աղբէ իբր արդարանալի վասա—ուելի ճիշդը պայմանագրական անյատակ տարաղ մը— սա պատասխանը կ'արձանանայ. «Ի՞նչ ընենք, ժողովուրդը պէտք եղածին պէս չօժանդակեր։» Իսկ միւս կողմէն, ժողովուրդի անպարտաճանաչ հաւարատոյ զուակները սա հարցը մէջտեղ կը դնեն. «Ի՞նչ բանի տանք մեր դրամը, պէտք եղած կերպով չի գոհացներ մեզ այդ յարկը։» Որո՞ւն հաւատալ, որո՞ւն տալ իրաւունք։—Ամենուն ալ։ Երբ խնդիրը իրականօրէն արտաքին կեղեւէն դատենք, կրթական պաշտօնեաներու մեղադրանքը ժողովուրդին հանդէպ, մէկ տեսակէտով արդարանալի կ'ըլլայ։ Իսկ երբ արամաբանօրէն քննենք երկուստեք արձակուած վճիռները, ժողովուրդը մասամբ կ'արդարանայ։ Պահ մը երբ խնդրին բուն խորը թափանցելով խորհրդածենք, նախ ցաւելով պիտի ընենք ու ընդունինք թէ՝ մեր ժողովուրդը դեռ ոտքէ է և ինքնաճանաչութիւն ունենալէ հեռու, որով, պարտականութիւն մը, ոչ պաշտօնապէս ծանրացած իր ուսին, այնչափ մը պիտի հատարուի իր կողմէն, որչափ կրօնքի ահարկու պատուիրանք մը։

Ուրիշ խօսքով, այն հարկեցուցիչ պարտականութիւնը, որ անհատին՝ իր անձնական ալէքերքուն կատարման միւնոյն բոպէին՝ անոր ուշը դէպի ընդհանուրը, դէպի կրթական ձեռնարկները սեւեռել պիտի տար, դեռ սաղմնային վիճակ մը կը կազմ կազմող տարրերու մեծամանութեան քով։ Ուրեմն ի՞նչ ընել. ձգե՞լ, որ ժողովուրդը ասիճանաբար յառաջդիմելով՝ իր ինքնաճանաչութիւնը ունենայ, թէ փութացնել այդ յառաջդիմութեան հոսանքը՝ կրթական միջոցներով։—Անուշա երկրորդը։ Ահա հոս, զգալաբար կը դնուի կրթական պաշտօնեաներու պարտականութեան որոշ սահմանը, որ կ'ընդդրկէ իր մէջ բարձրագոյն մէկը միւսին օգտակար հանդիսացող առանձնայատկութիւններ։ Ի՛նչ առաջ, դրամական անվճարելի պաշտօնեայ մը կը սպասուի կատարեալ անաչառութիւն, ինչ որ 100ին տասնին քով կարելի է գտնել։ երկրորդ, թուլամարթութեան և աշխատանքի պարզ ձեւակոնութեան տեղ՝ խղճամիտ գործունէութիւն և աշխատութեան յարատեւ ոգի։ Երրորդ, քիչերէն յուսալի և չատիսուն դասանոցը կազմող զոհողութիւն, որ լեղուով միայն կը գործադրուի։ Իսկ չորրորդ, անոնք պէտք է ուսումնասիրած լլլան գաղտնիքը։

Ահա այս վերջինն է որ «ժողովուրդը դեռ ոտքէ է և ինքնաճանաչութիւն ունենալէ հեռու» ասելով՝ ամենաժուարն գաղտնիքը։

ԳՈՐԾ ԹՐԱՑԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՒՈՐ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՏՈՐԸ

Ժ.

Բաղմաթիւ ճեմելիքներէ անցնելով ստորերկրեայ դամբարանները կը հասնիս, որուն մուտքը պաշտպանուած է երկաթեայ դուռով մը։ Խորունկ հորեր այս գաղտնի և ստորերկրեայ մենաստանին օդը կը փոխեն։ Բանի մը ֆաքիրներ, քուրմեր, հնդիկ պարուհիներու խումբ մը կը բնակէր այդ աւերակ մեհեանին մէջ։ Եամաջի փախուստէն յետոյ՝ այդ մեհեանին մէջ փոխադրուած էր Դեղին Մարգրիտը, մօրքին թմրեցուցիչ ազդեցութեան ենթարկուելէ յետոյ։ Նիմա և իր խաչիկ պահապան կինը՝ Զիւլիմա տեղեակ չէին ո՛ւր գտնուելնուն։ Նորատի կինը ուղած էր հարցանել Հաիմը, բայց տեսնելով որ բոլորովին անօգուտ է ատիկա, համակերպած էր հլութեամբ։ Գիշեր մը երբ ջղայնի խռովայոյզ քունով մը կը ներկէր, յանկարծ աչքերը բացաւ և վերսանն գոցեց դանոնք, ահաւոր մղձաւանջի մը ենթարկուած կարծելով ինքզինքը։ Բայց երազ մը չէր ատիկա։ Հաիմ Տօրանի կեցած էր իր անարին վերեւ։ ու Նիմա անոր դէմքը չճանչնալու համար անկողնոյն մէջ միւս կողմը դարձաւ։ Հաիմ աթոռ մը քաշեց դէպի առաջ և նստաւ։ պահ մը լուռ մնաց, և մարգրիտ համբիչը քաշելով ըսաւ.

—Մայա-Նիմա ա՛լ չես քնանար կամ թէ շատ հազուադէպ կերպով։ միտ կը ջանաս ապաւութիւնդ ձեռք ձգել։

—Որքան ատեն որ երակներուս մէջ կաթիլ մը արիւն դտնուի, ու մարմինս փոշի չվերածուի, իմ հաստատուն գաղափարս պիտի ըլլայ խոյս տալ քու ձեռքէդ։

—Ի՞նչու պիտի խղճս այն ուխտը, որուն նուիրուած ես։ Ինչու համար պիտի խորտակես այն բարոյական շղթաները, որոնք քեզ կը կապեն երիցս սուրբ երբորդութեան, Պրահմայի, Վիշնուի, Սիվայի, չղթաներ որոնք աւելի հաստատուն են քան ոսկիէ և աքնաթէ շինուածները մարդոց կողմէ։

—Երթալ միանալու համար անոր որ դիս կը սիրէ, կը պաշտէ և պիտի պաշտէ միշտ, հակառակ ամէն խոչընդոտներու, ըսաւ Նիմա։

Այս վերջին խօսքին վրայ՝ Հաիմ Տօրանի հեղնական քրքիջ մը արձակեց։ Նիմա գլուխը դարձնելով կասկածոտ նայուածք մը ուղղեց։

—Մայա-Նիմա, ինծի կը հարցնես թէ ի՞նչու կը ծիծաղիմ, որովհետեւ կը մեղքնամ քեզ՝ այդպիսի մարդէ մը խաբուած ըլլալուդ համար։ որ կը խնդայ քու վրդ և քեզ կը սիրէ, ուրիշ շատ մը կիներ սիրելէ յետոյ միայն։

—Կը ստես, թշուառական, ըսաւ Նիմա անիծոնին մէջէն վեր ցատկելով և ձեռքի ապառնալից շարժումով մը ընելով։ Դուն մատնիչ մը, վատ ղղպարտիչ մըն ես։

—Հաիմ Տօրանի չի ստեր բնաւ։ Բայց, խե՛ղճ աղջիկ, դուն չես գիտեր թէ Ցբրանացիները ի՞նչեր կ'ընեն։ Սիրոյ երդումը, հաւատարմութիւնը գոյութիւն չունի անոնց մէջ։ Կը կարծեն թէ իրենց

—)(116)(—

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

Ազգային Գրական Քաղաքական

չօժանդակեր մեզի» պատասխանին գոհացում մը կու տայ։ Այո՛, ժողովուրդը չօժանդակեր մեզի, ո՛վ կրթական պաշտօնեաներ, երբ դուք մեզի յանձնուած գործը մեր մատին ծայրովը միայն կը բռնէք իբր զարդ, և փոխանակ սիրաշահելու ժողովուրդը ու զարմը հրապուրիչ դարձնելու, անձնատուած մեր պաշտօնէն, չատ անգամ ալ բարկացած՝ ջուրին հոսանքին կը թողուք զայն։ Ընթերցարանի վարչութեան պատ. անդամները անուշադրելով այս բոլորը, պիտի չանան դարման մը տանիլ, որպէս զի Ընթերցարանը ներկայի դրամական անձուկ դրութենէն ճողոպրելով՝ կանգնի իր բուն բարձրութեան ու կոչմանը վրայ։ Ցաւալի է որ այս բազմամարդ քաղաքին մէջ Ընթերցարանը նախանձելի վիճակ մը չի ներկայացներ։ և երբ, միւս կողմէն կը գանգատինք թէ ընթերցողները կը պակսին, մեթէ իրաւունք ունի՞նք։ ըսէ՛ք։ ինչ կարդայ հոն ընթերցողը մանաւանդ այս ցրտուն, երբ չատ անգամ վառարանն ալ չի վառիր՝ պիւռնէի վրայ իրամ մը բայուելուն համար։

Իրր հիմնական դարման այս բոլոր անպատեհութեանց, երբ մանաւանդ կ'ուզենք որ ժողովուրդը լրջօրէն օգտակար պտուղ մը քաղէ այս հաստատութենէն, պէտք է ընթերցարանի նուազ արդիւնաւէտ եղանակը փոխուիլ մը ենթարկել։ Նախ, տառական իմաստով, Ընթերցարանը իր նշանակութիւնը պահպանելու համար, պէտք է անգամ մը խաղարանը վերցնել և այդ յարկը սրճարանի դրութենէն ազատելով լոկ ընթերցութեան վայր մը դարձնել, որպէս զի ընթերցողը հոն յաճախէ մի միայն կարդալու համար։ Երկրորդ, որպէս զի Ընթերցարանը հրապուրիչ հանգամանք մը կրէ և սիրուի ընթերցող հասարակութենէն, պէտք է օրագիրներու և հանդէսներու թիւը չատցնել, որուն անմիջապէս պիտի յաջողիլ մատենադարանին ճոխացումը՝ երբ չակը զգալի յաւելում մը կրէ։ Եւ որպէս զի նիւթական նպաստը աւելնայ կամ դոյանայ, պէտք է ծախքը քիչցնել, ու փոխանակ, ի պարծանս ոչնչութեան, 50 ֆրանքի չէնք մը բռնելու, 20—30 ֆր.նոց սենեակ մը վարձել, որուն իր դռնպանն՝ 20 ֆր.նոց պաշտօնեայ մը յատկացնելով՝ ամսական անմիջական 40—50 ֆր.ի ծախք մը անհրաժեշտ կը դառնայ, ուսկից դուրս կը մնան թերթերու բաժնեգիները, ևն։ Արդ, ենթադրելով որ անդամներու բաժնեգիներէն ամիսը 40 ֆր. գոյանայ (վերոյիշեալ միջոցներով թերեւս ալ աւելի), երբ չարաքը անգամ մը չի բարեբերութեան եկած դանձանակն ալ (անհրաժեշտօրէն վարչ. անդամները պէտք է պատցնեն) առնուազն 5—6 ֆր. արտադրէ, տարեկան ապահովուած կ'ունենանք (բանեգիներէն՝ 480+դանձանակէ 300=) 780 ֆր. մը, որուն վրայ աւելցնելով ի նպաստ տրուած երեկոյթներէ և ներկայացումներէ 400 ֆր. և տօնախմբութեան դանձանակէ ու նուէրներէ ալ 120 ֆր., ընդհանուր եկամուտ կ'ունենանք 1300 ֆր ի պտոյտ։ Ուրեմն գումար մը, ուսկից վարձքի և ծառայի թոշակ՝ 600 ֆր. և կազի ու փայտի 100 ֆր. մը զեղջելով՝ 600 ֆր.ի գումար մը տրամադրելի կը մնայ թերթերուն համար։ Մանրակրկիտ հաշիւ մը ընելով, երբ նը-կատողութեան առնենք բոլոր հայ և օտար (քանի մը կարեւորները) թերթերու բաժնեգիները, պիտի տեսնենք որ այդ 600 ֆր.ը չատ է ու քիչ չէ։ Եւ որպէս զի գործը աւելի դիւրաւարեալ ընթանայ, երբ Ընթերցարանի վարչութեան կողմէն ալ նիւթական զարգացման, և թէ Ֆրանսա որ մըրցակցութեան ներկայ ժամանակին մէջ այդ մասին առանձնաշնորհում մը ունի, մեթէ պէ՞տք զինաթափ ընէ անոնք որ հեռաւոր վայրեր կը մարտնչին իրեն համար։ Այդ նամակին կցուած է նաև ցուցակ մը որ կը պարունակէ արտօնութիւն չունեցող կրօնական միաբանութեանց հաստատութիւններուն թիւը օտար երկիրներու մէջ։ Այդ ցուցակը, սակայն, թերի է, վասն զի միսիոնարներու բոլոր վարժարանները ու հիւանդանոցները նշանակուած չեն անոնց մէջ։ Վարժարաններու թիւը 1,758էն աւելի է, աշակերտները՝ 172,685, հիւանդանոցներունը, դրամանաուններունը և բորոտանոցներունը՝ 109։ Արտօնուած միաբանութեանց վարժարաններուն թիւն է 4,189 և աշակերտներունը՝ 109,813։ Հակառակ այս բոլոր դիտողութիւններուն, Երեսփ. Ժողովը պիտի քննէ աբիկ ընկերակցութեանց օրինագիծը, վասն զի մեծամասնութիւնը նը-պաստաւոր է։ Բսողներ ալ կան թէ օրինագիծին զանազան մասերը անգործադրելի են։ Տեսա այս առթիւ խոսութեամբ դիտել կու տայ թէ օտար երկիրներու մէջ Ֆրանսական ազդեցութիւնը նուազած է։ Բարիզի թերթը կը յարէ թէ Ֆրանսա նշաւակ եղած է հրաշալի գործունէութեամբ կատարուած մրցումի մը բոլոր կէտերու վրայ։ «Թէ՛ առեւտրական և թէ քաղաքական տեսակէտով, կ'ըսէ Տեպա, քանի մը տարի առաջուան մեր դիրքը չունինք։ Կաթոլիկութեան պաշտպանութիւնը միայն մնացած էր մեր ձեռքը, և այդ մասին տարտնարելի կը նկատուէինք։ Անուշտ այնպէս պիտի ըլլայինք, եթէ զանազան պատճառներով մենք իսկ ակարացուցած չըլլայինք, մեր գործիքը։ Այսօր կ'ուզենք զայն կոտրել։ Մեր պաշտպանութիւնը ի՞նչպէս պիտի գործադրուի, երբ պաշտպանելու համար ոչ ոք ունենանք։ և կամ երբ կաթոլիկութեան վերաբերեալ գործերու մէջ դրեթէ ոչնչի վերածուի Ֆրանսացիներու համամտութիւնը։ Ուսուցման և դիւթեան այդ գործերը մեր պատմութիւնը կը ծանօթացնէին և մեր անունը կը սիրցնէին։ Փառաւոր անցեալէ մը գոնէ ատիկայ մնացած էր մեզի, ներկային համար մխիթարութիւն մըն էր և ապագային համար յոյս մը։ Մեր ներքին քաղաքականութեան կարծեցեալ շփերը մեզի կորսնցնել պիտի տան վերջին դիրք մը, զոր կրնայինք տակաւին և երկար տաեն պաշտպանել։»

ԼԷՈՆ ԺԳ. ՊԱՊԸ

Պապին Ծննդեան տարեդարձը։— Ընդունելութիւնները։— Լէոն ԺԳ.ի բանախոսութիւնը։

Հռոմ, 2 մարտ.— Լէոն ԺԳ. Պապը, իր ծննդեան 91րդ տարեդարձին առթիւ այսօր ընդունեց կարտինալները ու միւս կրօնականները։ Կարտինալ Օրէլիա շնորհաւորական ուղերձ մը կարդաց, որուն Պապը սաստիկ պատասխանեց։

«Թէեւ մեր տարիքին բերմամբ ու յոգնութիւններէ տկարացած՝ սակայն Աստուծոյ բարերարութեանը շնորհիւ չենք ընկճիր ամէն օր զանազան կողմերէ երեւան եկած դժուարութիւններուն բեռին տակ, որոնք հետզհետէ արգելքներ կը յարուցանեն եկեղեցիին գործին ու գործունէութեանը։»

Պապը պարսաւեց այն չարակամ ազանդները՝ որոնք միացած են կաթոլիկ հաստատութեանց դէմ մղուած պայքարին մէջ և կը բաղձան զանոնք ոչնչացնել, եթէ կարելի ըլլայ։ Ցաւեց թէ երկիւղ չունի ապագային համար եկեղեցւոյն որ նուիրական խոստումներու վստահելով, անոնցմով կը զօրանայ ու կը փառաւորուի։ Լէոն ԺԳ. գովեց աշխարհի բոլոր կաթոլիկներուն միաբանութիւնը և անոնց յարգանքը եկեղեցիին ու անոր պետին համար։ Ակնարկելով Օրէլիա կարդինալին ուղերձին մէջ եղած մէկ դիտողութեան, ըսաւ թէ Վատիկանի իրաւունքները անբռնաբարելի են։ Պապը յիշելով իր վերջին կոնդակը, ըսաւ թէ յարմար դատած էր յայտարարել թէ ժողովուրդներու համար զարգացմ.ն լաւագոյն միջոցն է հսկել այն թանկագին ինչքին վրայ՝ որ բոլոր դասակարգերուն միաբանութեանը մէջ կը գտնուի։ Գովեսով խօսեցաւ անոնց վրայ՝ որոնց ազնուութիւնը և անձնուիրութիւնը լաւ արդիւնքներ առալ կը բերեն, մանաւանդ քրիստոնէութիւնը տարածելով Ծայրագոյն Արեւելքի ժողովուրդներուն միջեւ։ Յետոյ Լէոն ԺԳ. յարեց.

«Կաթոլիկ Ֆրանսա, որ այդ տեսակ ծառայութիւններով հարուստ է, իրաւունք ունի անոնց համար պանծալու։ Բայց այս միջոցիս այդ մասին մեծ վտանգի մէջ է։ Ի՞նչ դժբաղդութիւն և ի՞նչ ցաւ պիտի ըլլայ կրօնքին ու երկրին շահերուն համար, եթէ այդ տեսակ փոթորիկ մը վտանգ սպառնայ յանկարծ ոչնչացնելու այդ գանձը։»

ՃԱՌՈՆ

Խորհրդարանական կաշառակերութիւն։— Հանրօգուտ շինութեանց նախարարին դրամարկղը։

Ճարոնի հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Հաչի Թորու պարսաւորուեցաւ հրաժարիլ, վասն զի Թոքիոյի լրագիրները անոր նկատմամբ գայթակղական յայտարարութիւններ ըրին։ Այդ անձը, որ նախարարական պաշտօնէն զատ նաեւ ճարոնական մայրաքաղաքին քաղաքապետութեան Խորհուրդին մէջ բարձր դիրք մը ունի, քաղաքին գործերու վարչութեանը մէջ ծանր զեղծումներ գործած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։ Թոքիոյի մեծ լրագիրը Մայնիչի Շիմպուն, զոր Պ. Շիմատա անուն հանձարեղ օրագրող մը կը վարէ, Պ. Հաչի Թորուն ամբաստանողներուն գլուխը անցած է։ Այդ լրագրին մէջ ամէն օր յօդուածներ կը հրատարակուին, ուր հանրօգուտ շինութեանց նախարարը «հանրային գողերու պետը» կը կոչուի։ Թէեւ յայտնի չէ թէ Պ. Հաչի Թորու արժանի է թէ ոչ այդ ամբաստանութիւններուն, սակայն ստոյգ ալ ըլլալու են, քանի որ Պ. Հաչի Թորուի նախարարութենէն առաջ հրաժարականը շուտով ընդունուեցաւ։ Այդ կէտը այնքան կարեւորութիւն չունի, սակայն ծանրակշիռ պարագան այն է թէ ճարոնի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ այդ տեսակ բաներ յաճախ կը պատահին։ Գալով Պ. Հաչի Թորուի, իր քաղաքական կեանքին մէջ միշտ ամբաստանութիւններու ենթակայ եղած, առանց ստակի քաղաքական կեանքին մէջ մնած է և հիմա կլորիկ հարստութիւն մը ունի։

ԻՏԱԼԻԱ

Նոր նախարարութիւն։— Խորհրդարան։— Կարեւոր օրինագիծներ։— Խռովիոյ ներքին կացութիւնը։

Հռոմ, 2 մարտ.— Հինգշաբթի օրը (այսօր) Իտալիոյ Խորհրդարանին նիստերը պիտի վերսկսին։ Մանարտելի–Ճոլիթիի նոր դահլիճը Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայանայ շատ մը կարեւոր օրինագիծերով, մանաւանդ տուրքերու խնդրին համար, որուն ամէնէն կարեւորն է ներքին մաքսը և աղի գնոյն զեղչը։ Հաւանական կը նկատուի թէ օրակարգի խնդիրներէն զատ Երեսփ. Ժողովը քիչ ատենէն ձեռք առնէ Բուլիէի նահանգին կացութեան խնդիրը, ուր վերջերս ծանր անկարգութիւններ ծագեցան, անկարգութիւններ որոնք քաղաքական պատճառ մը չունին, այլ առալ եկած են հզաղաւոր գիւղացիներու և երկրագործներու անգործ մնալէն։ Ժամանակն խնայելու համար Պարլամենտը կրնայ հրաման տալ որ Սիցիլիոյ մեծ գաղութներուն մասին ալ քննութիւն ընեն։ Ամենէն աւելի ֆրանսական ազդեցութեան խնդիրը նը-կատողութեան առնելով է որ քանի մը դասատուներ, Ակադեմիոյ անդամներ ու հրապարակագիրներ, որոնց մէջ վեց բողոքականներ կան, Երեսփ. Ժողովին ընկերակցութեանց իրաւունքի յանձնաժողովին առաջնորդին Նամակ մը ուղղած են, որով մտահոգութիւն կը յայտնեն կրօնական միաբանութիւնները ջնջելու մասին եղած ջանքերուն համար, և կ'ըսեն թէ անոնց միսիոնարները հեռաւոր երկիրներու մէջ միակ պաշտպանները ու տարածողներն են Ֆրանսական լեզուին ու ազդեցութեանը, որոնք կարեւոր դիրք մը ունին ու բաղմաթիւ են և թէ նոյն միսիոնարներուն շնորհիւն է որ Ֆրանսա, իր փառաւոր անցեալէն պահած է առաջնութիւն մը որ իր հակառակորդներուն նախանձը կը շարժէ։ Այդ նամակը ստորագրողները կը յարեն թէ Ֆրանսա մինթէ ինքզինքը պիտի զրկէ՞ այդ դարաւոր առաջնութենէն, իր ձեռքովն իսկ զարնելով անոր աւանդական ու անհրաժեշտ գործիքները։ Կ'ըսեն նաեւ թէ Ֆրանսա եթէ չկրնայ հսկել իր այդ ժառանգութեան վրայ, անոր մրցակիցները իրենց մէջ պիտի բաժնեն զայն, թէ արդէն հաղիւ կարելի է այդ առաջնութիւնը անաղարտ պահպանել՝ Ֆրանսայի մրցակիցներուն արարքներուն հանդէպ, թէ Անգլիացիները, Ամերիկացիները, Գերմանները, Իտալացիները և նոյն իսկ Ռուսերը իրենց ազդեցութեամբ ու դրամով Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ իրենց միսիոնարները կը պահպանեն։ Իրենց Քանկագին գործակիցներ բարոյական ու նիւթական զարգացման, և թէ Ֆրանսա որ մրցակցութեան ներկայ ժամանակին մէջ այդ մասին առանձնաշնորհում մը ունի, մեթէ պէ՞տք զինաթափ ընէ անոնք որ հեռաւոր վայրեր կը մարտնչին իրեն համար։ Այդ նամակին կցուած է նաև ցուցակ մը որ կը պարունակէ արտօնութիւն չունեցող կրօնական միաբանութեանց հաստատութիւններուն թիւը օտար երկիրներու մէջ։ Այդ ցուցակը, սակայն, թերի է, վասն զի միսիոնարներու բոլոր վարժարանները ու հիւանդանոցները նշանակուած չեն անոնց մէջ։ Վարժարաններու թիւը 1,758էն աւելի է, աշակերտները՝ 172,685, հիւանդանոցներունը, դրամանաուններունը և բորոտանոցներունը՝ 109։ Արտօնուած միաբանութեանց վարժարաններուն թիւն է 4,189 և աշակերտներունը՝ 109,813։ Հակառակ այս բոլոր դիտողութիւններուն, Երեսփ. Ժողովը պիտի քննէ աբիկ ընկերակցութեանց օրինագիծը, վասն զի մեծամասնութիւնը նը-պաստաւոր է։ Բսողներ ալ կան թէ օրինագիծին զանազան մասերը անգործադրելի են։ Տեսա այս առթիւ խոսութեամբ դիտել կու տայ թէ օտար երկիրներու մէջ Ֆրանսական ազդեցութիւնը նուազած է։ Բարիզի թերթը կը յարէ թէ Ֆրանսա նշաւակ եղած է հրաշալի գործունէութեամբ կատարուած մրցումի մը բոլոր կէտերու վրայ։ «Թէ՛ առեւտրական և թէ քաղաքական տեսակէտով, կ'ըսէ Տեպա, քանի մը տարի առաջուան մեր դիրքը չունինք։ Կաթոլիկութեան պաշտպանութիւնը միայն մնացած էր մեր ձեռքը, և այդ մասին տարտնարելի կը նկատուէինք։ Անուշտ այնպէս պիտի ըլլայինք, եթէ զանազան պատճառներով մենք իսկ ակարացուցած չըլլայինք, մեր գործիքը։ Այսօր կ'ուզենք զայն կոտրել։ Մեր պաշտպանութիւնը ի՞նչպէս պիտի գործադրուի, երբ պաշտպանելու համար ոչ ոք ունենանք, և կամ երբ կաթոլիկութեան վերաբերեալ գործերու մէջ դրեթէ ոչնչի վերածուի Ֆրանսացիներու համամտութիւնը։ Ուսուցման և դիւթեան այդ գործերը մեր պատմութիւնը կը ծանօթացնէին և մեր անունը կը սիրցնէին։ Փառաւոր անցեալէ մը գոնէ ատիկայ մնացած էր մեզի, ներկային համար մխիթարութիւն մըն էր և ապագային համար յոյս մը։ Մեր ներքին քաղաքականութեան կարծեցեալ շփերը մեզի կորսնցնել պիտի տան վերջին դիրք մը, զոր կրնայինք տակաւին և երկար տաեն պաշտպանել։»

ԶԻՆՈՒ ԴԻԳԻՐԸ

Գերմանիոյ զինուորները։— Զինուորական ծախքերը։— Գերմանիոյ նախարարութեան ծրագիրը։

Պերլին, 2 մարտ.— Գերման կառավարութեան այն տեղեկագիրը որ Զինու արշաւանքին համար յաւելուածական վարկ մը խնդրուելուն առթիւ Գերմանիոյ դաշնակցային Խորհուրդին ներկայացուած է, շահեկան դիտողութիւններ կը պարունակէ։ Արդէն ծանուցուեցաւ որ խնդրուած այդ նոր վարկը 120,682,000 մարք է՝ 120,000,000ը բանկին և մնացածը նաւատորմին համար։ Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ արշաւանքին առաքման պատճառները միւնոյն վիճակին մէջ կը մնան։ Տէրութեանց միջամտութեանը շնորհիւ Զինու մէջ կացութիւնը զգալապէս բարւոքած է։ Այն նպաստաւոր արդիւնքներուն շնորհիւ որոնք ձեռք բերուեցան Վալտերսէ մարշալին հրամանով կատարուած զինուորական գործողութիւններուն կեդրոնացումովը, ալ եւս հարկ պիտի չմնայ զինուորական-ո և է գործողութեան ձեռնարկել գրաւուած երկրին դուրս, ուր հանրային բարկարգութիւնը չատ լաւ ապահովուած է։ Հիմա Զին ընդունած է Տէրութեանց հաւասարական ծանուցագիրը, և թէև դեռ յայտնի չէ թէ երբ կարելի պիտի ըլլայ հանիլ բաղձացեալ նպաստին, սակայն անհրաժեշտ կը դառնայ, կատարուած բանակցութիւններուն և մանաւանդ հաստատմանց խնդրին համար, քիչ մը ատեն եւս զինուորական ազդեցութիւններ ի գործ դնել։ Ուրեմն անհրաժեշտ է գերմանական բոլոր զինուորները Զինու մէջ թողուլ։ ատոր համար է որ պահանջուած նոր վարկը կը նախատեսէ մինչեւ 1902 մարտ 31 ըլլալիք բոլոր ծախքերը։ Եթէ, ինչպէս ի՞ստ հաւանական է, զինուորներուն մէկ մասը կամ ամբողջութիւնը Զինէն հեռանայ 1902 մարտ 31էն առաջ, պահանջուած վարկին մէկ մասը պիտի դեղջուի։ Նաեւ կառավարութիւնը 100,000 մարքի վարկ մը կը պահանջէ Բէքինի գերմանական դեսպանատան շէնքին և անոր պահպանութեանը համար։

ԾՈՒՑԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱՎԱՐԵՐԸ

Հանրօգուտ շինութիւններ։— Խոշոր կամուրջ մը։— Եկեղեցական բրամուէյ։— 1902ի արուեստանոցները։

Բարիզ, 3 մարտ.—Հանոյէն (Թոնքին) կը գրեն թէ այդ քաղաքին մէջ հանրօգուտ մեծ շինութիւններ կը կատարուին։ Կայարանը այն երկաթուղիին որ մինչեւ Զինու սահմանագլուխը պիտի երթայ, ուսարանելու վրայ է։ Երկու մղոն երկայնութեամբ մետաղէ այն կամուրջը որ Կարմիր գետին վրայէն ձգուած է, փութով կը շինուի։ Այդ կամուրջը Մայրագոյն Արեւելքի մէջ Ֆրանսայի կատարած ամէնէն հանրօգուտ շինութիւնն է։ Երկաթեայ գիծերը այն ելեկտրաշարժ թրամուէյներուն՝ որոնք քաղաքին և արուարձաններուն միջեւ պիտի երթեւեկեն, դրեթէ ամբողջովին դնուած են։ Կառավարական պաշտօնարանն ալ քիչ ատենէն պիտի կառուցուի բուսաբանական պարտէզին մօտ։ Անոր շուրջը արդէն եւրոպական բոլորովին նոր թաղ մը կը կազմուի՝ բարիզցի դրամատէրներու նախաձեռնութեամբ։ Այդ տեղը քիչ ատենէն ութսունի չափ եւրոպական տուներ պիտի շինուին՝ շուկաներով։ Միւս կողմէ փութով առաջ կը տարուին 1902ին կատարուելիք արուեստահանդէսին աշխատութիւնները։ Թաղալեռութիւնը մէկ միլիոն ֆր.ի չափ ծախսած է կոյուղիներուն համար։ Բարափներ կը շինուին փութով, որոնց վրայ ելեկտրական լապտերներ պիտի դրուին, ինչպէս կ'ըլլայ եւրոպական թաղին մէջ։ Թատրոն մը ալ պիտի կառուցուի, որուն համար մէկ միլիոն ֆր. ծախք պիտի ըլլայ։ Այդ բոլոր շինութիւնները մինչեւ 1902ի վերջը պիտի աւարտին, ուրեմն եաքը պիտի սկսի Հանոյի մեծ արուեստահանդէսը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսա Գոպիէռոնիոյ մէջ։— Սատա Պէռնոար եւ Բոքիէ։— Անգլիոյ զինուորական պատրաստութիւնները Հնդկաստանի մէջ։— Ռուսիա եւ Ծայրագոյն Արեւելք։— Զմեռը Իտալիոյ մէջ։— Անուանի ապաքինութիւնց շարքը։— Անակնկալ հարստութիւն մը։

Սան Ֆրանչիսքոյէն կը գրեն թէ Փըրանսայի երկու մեծ արուեստագէտներու՝ Սառա Պէռնարի և Բօքէյնի եղած ընդունելութիւններ չատ խանդավառ եղած են։ Անոնց տուած թատերական ներկայացումները դրամական տեսակէտով ալ ահագին յաջողութիւն գտած են։ Արդէն ինչ որ էապէս Ֆրանսական է, գեղակիր դիրք մը բռնած է Սան–Ֆրանչիսքոյի մէջ, ուր Ֆրանսական գաղթականութիւնը մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տայ։ Ֆրանսական ճաշարանները յաճախողներուն մեծ մասը ամերիկացի մեծահարուստներն են։ գինիի մեծ վաճառատունները գրեթէ բոլորն ալ Ֆրանսացիներուն ձեռքն են։ Նոյն իսկ Ֆրանսական հիւանդանոցը մեծ համբաւ հանած է հանդիսաւէտ ըլլալուն պատճառաւ։ Քաղքին բոլոր պարտէզները ու ճեմավայրերը Ֆրանսայի պարտիզպաններու կողմէ յարդարուած են։ Ֆրանսայի գրավաճառներու խանութներն ալ եւրոպայի գրօսաշրջիկներու հետաքրքրութիւնը կը շարժեն, իրենց ելեգտրական շարժիչներով, որոնք ահագին ուժ ունին։

—Կը ծանուցուի թէ անգլ. կառավարութիւնը իր զինուորական պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տանի Հընդկաստանի մէջ։ Դաշտային երեք հրետանի, որոնք գերմանական զինագործարանի մը կողմէ պատրաստուած են, կալկաթա զրկուած են։ Նաեւ 20,000 հատ երկհարուածական հրացաններ զրկուեր են քանի մը օր առաջ։ Երկրորդ առաքում մըն ալ կատարուած է, որ կը բաղկանայ 17,000 հրացաններէ և ռաղմամթերքէ։ 20,000 հրացաններու երրորդ առաքում մըն ալ պատրաստուելու վրայ է։

—Ռուսիոյ և Ծայրագոյն Արեւելքի միջև առեւտրական յարաբերութիւնները ընդարձակուած ըլլալով, պալթիկեան գաւառներու դրամատէրերը նոր Բանկերու մը հիմեր են, որ պարբերական ուղեւորութիւններ պիտի կազմակերպէ Սեւ ծովի և Վլատիվոսթոքի միջեւ։ Այս նպատակով Բանկերուն մտադիր է մեծ տարողութեամբ մէկ քանի նաւեր գնել արտասահմանէն։

—Սաստիկ ցուրտ մը կ'ընէ Նաբլիի մէջ։ Ձիերը առատութեամբ կը տեղայ և շոգեկառքերը մեծ յապաղում կը կրեն։ Ցուրտին հետեւանքով շատ մը մահեր պատահեր են։

—Կառավարութիւնը կը շարունակէ օգնութիւններ զրկել Բուլթի կարօտ ժողովրդեան։ Տեղւոյն քաղաքապետութիւնն ալ թիւն 15 սանթիմի հաց կը բաժնէ։ Տեղական իշխանութիւնները կը յուսան թէ անկարգութիւններ չպիտի ծագին։ Ղրկուած օգնութիւնները հանդարտեցուցած են միտքերը։ Լաթիւմի բնակիչներն ալ աշխատութիւն կ'ուզեն կառավարութենէն։ Սակայն այս վերջիններուն մօտակայ գաւառի մը՝ Թիվօլի բնակիչներն ալ աշխատութիւն ունին և գոհ չեն։ Թուղթի գործարաններու 600 գործաւորներ գործադուլ ըրած են Թոշակի բարձրացում պահանջելով։ Պատուիրակութիւն մը զրկած են Խորհրդարանին։

—Թրիէսթէն կը հեռագրեն թէ Սիպիսօ դիւղին մէջ Ձիւլիչ Ժօզէֆ անուն երեսուն ութ տարեկան մարդ մը մահվանտի դանակով սպաններ է իր կինը և իր երեք անչափահաս զաւակները։ Յետոյ վայրագ մարդասպանը կատաղի խելագարութեան մը մատնուելով՝ ախոռ մը դպցեր է և հոն ամենայն հանդարտութեամբ սպաններ է երկու եզ, հորթ մը, ձի մը, էշ մը, երկու ջրի և պահպան շուն մը։ Այս սոսկալի Ջարդը տալէ յետոյ՝ կատաղի մարդասպանը տեղւոյն ոստիկաններուն մատ երթալով իր չահատակութիւնները պատմեր է։ Իր սպանութեանց շարժառիթը, իր յայտարարութեան համաձայն, սա է թէ իր ընտանիքը ուզեր է զինքը թունաւորել։

—Վերջերս Բարիզի մէջ մեռեր է 82 տարու կին մը, որ ժառանգորդ չունենալով՝ իր բնակած տան բոլոր կարասիները պետութեան մնացած են։ Ոստիկանութեան քիմիսէ մը, որուն յանձնուած էր կարասիները տունէն վերցնելու գործը, զարմանքով տեսաւ որ պատէն կախուած փոքր հայելի մը շատ ծանր էր։ Ուշադրութեամբ քննեց հայելիին ապակիին ու տախտակին միջտեղը, ուր գաւառ թուղթով փաթթուած ծրար մը։ քակեց զայն և ի՞նչ գտնէ աղէկ։ 42,000 ֆր.ի արժողութեամբ դրամատոմսեր ու ոսկի դրամներ։ Այս անակնկալ գիւտին վրայ քիմիսէրը խորհեցաւ։ ուրիշ փնտռտուքներ ալ ընել։ արդարեւ պատի մը խոռոչին մէջէն գտաւ գոհարեղէններ և ադամանդներ, որ տասը հազար ֆրանքի արժէք ունէին։ Պարկեշտ քիմիսէրը, որ կրնար խղճի հանդարտութեամբ իւրացնել այդ կլորիկ հարստութիւնը, որուն գաղտնիքին ինք միայն տեղեակ էր, ամբողջութեամբ յանձնեց իր պետերուն։

Տրապիզոնի Հայուհեաց Ընկերութեան նոր բացած արհեստանոցին համար պէտք կայ վարժ դերձակուհիի մը որ կարող ըլլայ տեսականապէս ալ կարուձեւ սորվեցնել։ Նպատակաւոր պայմաններ։ դիմել առ Սահակ էֆ. Էթմէքճեան ի Տրապիզոն։ 3—5

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ընկերակցութեանց օրինագիծը։— Ժէզուիթները։— Քրանսական ազդեցութիւնը օտար երկիրներու մէջ։— Վիճակագրութիւն մը։— «Տեպա»ի կարծիքը։

Ընկերակցութեանց օրինագիծը որուն վիճաբանութիւնը վերսկսաւ Ֆրանսայի Երեսփոխանական Ժողովին մէջ, միշտ չափաւոր կուսակցութեանց ընդդիմութեանը կը հանդիպի՝ որոնք այդ բանին մէջ կը տեսնեն սպառնալիք մը կրօնական միաբանութեանց գոյութեանը համար և ծանր վտանգ մը Ֆրանսական ազդեցութեան համար հեռաւոր երկիրներու մէջ, ուր այդ կրօնական ընկերակցութեանց կրօնականները ամէնէն փոյթեռանդ գործակալներն են։ Ֆրանսական կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ այդ օրինագիծը միայն արտօնութիւն չունեցող ընկերակցութիւններուն համար է որոնց վեց ամիս պայմանաժամ կը տրուի ինքզինքնին պաշտօնապէս ճանչցնելու համար, բայց օրինագիծին հակառակողները կը պատասխանեն թէ այդ յայտարարութիւնը անկեղծ չէ և թէ ընկերակցութիւնները նոյն իսկ եթէ պաշտօնական արտօնութիւն խնդրեն, պիտի չկրնան ձեռք ձգել։ Դիտել կու տան նաեւ թէ ուրիշ բան է անոնց իրական կերպով գոյութիւնը թոյլատրել և ուրիշ բան է անոնց օրինական և մշանթնեաւոր գոյութիւն մը տալ։ Օրինակի համար, կ'ըսեն օրինագիծին հակառակողները, ժէզուիթներու մասին որ և է Խորհրդարան բնաւ օրէնք մը պիտի չքուէարկէ անոնց միաբանութիւնը ճանչնալու համար, սակայն ժէզուիթները անուրանալի ծառայութիւններ կը մատուցանեն Ֆրանսական ազդեցութեան, մանաւանդ Զինու մէջ բաղմաթիւ հաստատութիւններ ունին։ Ամէնէն աւելի Ֆրանսական ազդեցութեան խնդիրը նը-կատողութեան առնելով է որ քանի մը դասատուներ, Ակադեմիոյ անդամներ ու հրապարակագիրներ, որոնց մէջ վեց բողոքականներ կան, Երեսփ. Ժողովին ընկերակցութեանց իրաւունքի յանձնաժողովին առաջնորդին Նամակ մը ուղղած են, որով մտահոգութիւն կը յայտնեն կրօնական միաբանութիւնները ջնջելու մասին եղած ջանքերուն համար, և կ'ըսեն թէ անոնց միսիոնարները հեռաւոր երկիրներու մէջ միակ պաշտպանները ու տարածողներն են Ֆրանսական լեզուին ու ազդեցութեանը, որոնք կարեւոր դիրք մը ունին ու բաղմաթիւ են և թէ նոյն միսիոնարներուն շնորհիւն է որ Ֆրանսա, իր փառաւոր անցեալէն պահած է առաջնութիւն մը որ իր հակառակորդներուն նախանձը կը շարժէ։ Այդ նամակը ստորագրողները կը յարեն թէ Ֆրանսա մինթէ ինքզինքը պիտի զրկէ՞ այդ դարաւոր առաջնութենէն, իր ձեռքովն իսկ զարնելով անոր աւանդական ու անհրաժեշտ գործիքները։ Կ'ըսեն նաեւ թէ Ֆրանսա եթէ չկրնայ հսկել իր այդ ժառանգութեան վրայ, անոր մրցակիցները իրենց մէջ պիտի բաժնեն զայն, թէ արդէն հաղիւ կարելի է այդ առաջնութիւնը անաղարտ պահպանել՝ Ֆրանսայի մրցակիցներուն արարքներուն հանդէպ, թէ Անգլիացիները, Ամերիկացիները, Գերմանները, Իտալացիները և նոյն իսկ Ռուսերը իրենց ազդեցութեամբ ու դրամով Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ իրենց միսիոնարները կը պահպանեն։ Իրենց Քանկագին գործակիցներ բարոյական ու նիւթական զարգացման, և թէ Ֆրանսա որ մրցակցութեան ներկայ ժամանակին մէջ այդ մասին առանձնաշնորհում մը ունի, մեթէ պէ՞տք զինաթափ ընէ անոնք որ հեռաւոր վայրեր կը մարտնչին իրեն համար։ Այդ նամակին կցուած է նաև ցուցակ մը որ կը պարունակէ արտօնութիւն չունեցող կրօնական միաբանութեանց հաստատութիւններուն թիւը օտար երկիրներու մէջ։ Այդ ցուցակը, սակայն, թերի է, վասն զի միսիոնարներու բոլոր վարժարանները ու հիւանդանոցները նշանակուած չեն անոնց մէջ։ Վարժարաններու թիւը 1,758էն աւելի է, աշակերտները՝ 172,685, հիւանդանոցներունը, դրամանաուններունը և բորոտանոցներունը՝ 109։ Արտօնուած միաբանութեանց վարժարաններուն թիւն է 4,189 և աշակերտներունը՝ 109,813։ Հակառակ այս բոլոր դիտողութիւններուն, Երեսփ. Ժողովը պիտի քննէ աբիկ ընկերակցութեանց օրինագիծը, վասն զի մեծամասնութիւնը նը-պաստաւոր է։ Բսողներ ալ կան թէ օրինագիծին զանազան մասերը անգործադրելի են։ Տեսա այս առթիւ խոսութեամբ դիտել կու տայ թէ օտար երկիրներու մէջ Ֆրանսական ազդեցութիւնը նուազած է։ Բարիզի թերթը կը յարէ թէ Ֆրանսա նշաւակ եղած է հրաշալի գործունէութեամբ կատարուած մրցումի մը բոլոր կէտերու վրայ։ «Թէ՛ առեւտրական և թէ քաղաքական տեսակէտով, կ'ըսէ Տեպա, քանի մը տարի առաջուան մեր դիրքը չունինք։ Կաթոլիկութեան պաշտպանութիւնը միայն մնացած էր մեր ձեռքը, և այդ մասին տարտնարելի կը նկատուէինք։ Անուշտ այնպէս պիտի ըլլայինք, եթէ զանազան պատճառներով մենք իսկ ակարացուցած չըլլայինք, մեր գործիքը։ Այսօր կ'ուզենք զայն կոտրել։ Մեր պաշտպանութիւնը ի՞նչպէս պիտի գործադրուի, երբ պաշտպանելու համար ոչ ոք ունենանք, և կամ երբ կաթոլիկութեան վերաբերեալ գործերու մէջ դրեթէ ոչնչի վերածուի Ֆրանսացիներու համամտութիւնը։ Ուսուցման և դիւթեան այդ գործերը մեր պատմութիւնը կը ծանօթացնէին և մեր անունը կը սիրցնէին։ Փառաւոր անցեալէ

երկու վարժարաններ կառուցանել՝ աղջիկներու և մանչերու համար. նաև ծախքերը հոգալու նպատակով քաղաքին մէջ մոթթուած ոչխարներէն 20 փարա, գառներուկներէն 10 փարա և եղներէն 40 փարա գանձել՝ սպանդանոցի տուրքէն զատ։ Այդ որոշման մասին կրթական նախարարութեան կարծիքը ուղուած է։

ԳԱՀԻՐԷՆ կը գրեն թէ Լորտ Բրոմէք անցեալ շաբթուընէ ի վեր հիւանդ է։

ՍԵՐԳԻՈՅ Ալեքսանդր թագաւորին ծննդեան տարեդարձը թէև այսօր է, բայց Միլան թագաւորին մահուանը պատճառով հանդէս պիտի չկատարուի։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Դամասկոսէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Կովկասցի այն գաղթականները որոնք, կայսերական մը համաձայն, Բէրը և Հորան գաւառներուն մէջ բնակութիւն պիտի հաստատեն, Դամասկոս հասեր և նոյն գաւառները դրկուեր են։ Առտնչ գոյքերուն փոխադրութեան ծախքը տեղացիներուն կողմէ հանգանակուած դումարէն վճարուեր է։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ կուսակալութիւնը իմանալով որ Թալեանցներու և Համիտիներու Շէյխ Պէգին ու Շեվան աշիրէթներու մէջեւ յարաբերութիւնները ցրտացած են, անմիջապէս պաշտօնեաներ դրկեր է որոնք յաջողեր են երկու կողմը համոզելով հաշտութիւն գոյացնել։

ՊԷՐՈՒԻԻ կուսակալութիւնը որ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար 40,000 ոսկի նպաստ մը հաւաքել յանձն առած էր, մինչեւ հիմա 22,500 ոսկի չափ գումար մը դրկած է նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

ԻՍԹԻՆՏԷՐՈՒՆԻՆ Ալի Աշի ստորագրութեամբ գրուած է մաքսային վերատեսչութեան թէ, կ'ըսէ Իքտամ, բեռնակրութեան գինը հարիւրին քառասուն զեղչողներ եղած են, բայց չէ ընդունուած, թէ վաճառականներու ապրանքներուն համար շատ մը անկանոնութիւններ կը գործուին ու մաքսային հասոյթները կը վնասուին և թէ մատուռակի մաքսէն ու ասանորդէն երկու հազար մէջիտիէի չափ գումար մը խորուած է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Սայտոյի ու Լիբանանի մէջտեղը Միեէ գիւղը՝ բողոքական միսիոնար Պ. Ֆորտի սեպհական արտին մէջ գտնուած քարայրէ մը երեք գերեզմանաքար երեւան հանուեր են և հանանօրէն ուրիշ հնութիւններ ալ գտնուին։ Գաւառակին գայմգամը այդ մասին տեղեկագրեր է Պէյրութի կուսակալութեան, որ տեղեկութիւն հաղորդեր է ձեռնհաս պաշտօնաթանին։

ՊՂԻՆՁԻ գինը բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻՆ կը գրեն թէ Փոն Տիւրինի վաչա սկսած է գաղիական պետի վրայ դասախօսութիւններ ընել՝ զինուորական բժիշկներուն։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.— Լոյտի Մէտեա շոգենաւով երէկ մայրաքաղաք ժամանեցին կովկասցի ու Պուխարացի 260 խալամ ուխտաւորներ։

ԱՏԱՆԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ երեքշաբթի օրը ձէպէլը Պէրէքէթի մէջ երեք անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վնասներու հետեւանք մը ունենալու։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը, ինչպէս յայտնի է, որոշած է երկու շոգենաւակներ և խոշոր նաւակներ յատկացընել՝ Իզմիրի, Սէլանիկի, Պէյրութի և Իսքէնտէրունի մէջ ծովի ճամբով մաքսանենգութիւնները արգիլելու համար։ Նիմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովին որոշմամբ որ վաւերացած է կայսերատէով, այդ շոգենաւակներուն ու նաւերուն արժէքը և պաշտօնեաներուն ընկութիւնը յատկանշիք տարեւարձներուն չինութեան ծախքը պիտի աւելցուի ելմտական յառաջիկայ 1317 տարուան ելմտացոյցին վրայ։ Մաքսային վերատեսչութիւնը մարտին պիտի ձեռնարկէ հարկ եղած պաշտօնեաներուն անուանմանը։

ԿԻՒՐԻՆ գաւառակին համար վկայեալ թաղապետական բժիշկ մը ուղուած է։

«ԱՒԿՈՒՍԹ ՎԻԿԹՈՐԻԱ» գերմանական շոգենաւը երեք հարիւր գրօսաշրջիկներով մարտ 2)15ին Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

ՀԷՖԷՔԵԱՐԻ նախկին դատարանին անդամ Գէորգ Էֆ.ի համար կ'ըսէ Հագիգաթ, բողոքուած ըլլալով որ ազօթքի ընթացքի մէջ կը գտնուի, դատական նախարարութիւնը գրած է նոյն տեղը՝ քննութիւն կատարել անոր մասին։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած առողջապահական յանձնաժողովը որոշեց թէ տարափոխիկ հիւանդութեամբ վարակուող տղայ մը երբ տանը մէջ դարմանուելէ ու բժիշկուելէ յետոյ նորէն վարժարան յանձնել ուզէ, պէտք է ցոյց տայ զինքը դարմանող բժշկին տեղեկագիրը և առանց ատոր չընդունուի. յետոյ այդ տեղեկագիրը ղրկուի նոյն յանձնաժողովին։

ԱԳԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ մէջ գործող ապահովագրական Ընկերութեանց գործակալները երէկ դումարում մը ունեցան։ Ասկէ առաջ պատրաստուած ընդհանուր սակայցոյցը անդրադարձի նկատուելով օսմ. ապահովագրական Ընկերութեան անօրէն Պ. Մաթեաս բարեփոխեալ ծրագիր մը պատրաստած էր։ Երէկուան դումարումին մէջ որոշուեցաւ քանի մը դրծակալներէ յանձնաժողով մը կազմել այդ սակայցոյցը քննելու համար, որուն տալիք որոշումը նկատողութեան առնել գործակալներու ընդհանուր մէկ գումարումին մէջ։

ԹԷՀԷՐԱՆԻ օսմ. դեսպանատան մէջ ցուցահանդէս մը կը կազմակերպուի՝ օսմ. արտադրութիւնները ցուցադրելու համար։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷն կը գրեն թէ անցեալ օր նպարավաճառի խանութի մը մէջ տասը տարեկան տղայ մը հրացանի մը հետ խաղալու պահուն, հրազէնը կրակ առեր է։ գնդակը մտուեր է խանութին դիմացը գտնուած հրեայ ապակեվաճառի մը կուրծքը որ երկու ժամ ետքը մեռեր է։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱՆ.— Երէկ, Բէրայէն Դալաթիա իջնող Թրամուէյի կառք մը, Շիշխանէ պահականոցին առջեւէն անցած ատեն հրեայ կին մը տապալեց, որուն ձախ թեւը ուսէն կտրեցաւ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ շոգենաւը, առջի իրիկուն երբ կամուրջ կու գար, Սարայ Պրունի մօտերը հանելուն, Սամ անուն Սամաթիայի Յոյն մը ինքզինքը ծովը նետեց, բայց շուտով ազատուեցաւ։

ԱԳՍԷԼԲԱՅԻ պղտոտային վրայ 25 թիւ փուռին վարձակալ Տէնոյի ընկերը Եանեաքի Պարամսիս, երէկ առտու, փուռուն տանիքը ելաւ և անկէ անցաւ կիցը գտնուած դեղաբանին տանիքը և տասնըութ կանգուն բարձրութենէ մը ինքզինքը վար նետեց։ Պարամսիս ծանրապէս վիրաւորուած և խօսելու անկարող վիճակի մէջ դեղարան տարուեցաւ, ուր հարկ եղած դարմանները եղան, բայց հիւանդանոց տարուած ատեն մեռաւ։

ՍԱՐԵԱԲԻՆ Պոլիս իջնող ձկնորսի նաւ մը որ տասը հազար սկումբրի բեռնած էր, առջի օրը, Պէշիքթաշի առջեւ ընկզմեցաւ՝ շոգենաւերուն յարուցած տալիքներէն։ Նաւավարը Իսմայիլ ազատուեցաւ։ Իսկ ձուկերը ծովը թափեցան։

ԲԵՐԱՅԻ գինետուններէն մէկին մէջ, անցեալ գիշեր, Թրայքօ անուն Պուլկարի մը կողմէ վիրաւորուած ձկնորս Օնիկ, առջի գիշերը, հիւանդանոցին մէջ մեռաւ։

ՊՈՂՍՈՅ Էմին Էօնիի կողմը, երէկ առաւ. զրեսի սայլ մը տապալեց Ստեփանեան Խաչիկ անուն Դարահիսարցի Հայ մը որ աջ սրունգէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Սայլապանը ձերբակալուեցաւ և Խաչիկ հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՈՒԶԵՆԻՔ ԱՅՆ ԲԱԴԱՍԿԻՐ զոր 0 Կեան Մակագեն վաճառատունը մէջերու հրատարակած է, այն արտակարգ վաճառման առթիւ, զոր կազմակերպած է 20 օրուան համար միայն, սկսեալ 26/11 մարտ երկուշաբթի օրէն։ Մեր բոլոր ընթերցողները այս առիթը ձեռքէ փախցնելու չեն, որովհետեւ իր տեսակին մէջ ճշմարիտ առիթ մըն է։ Այդ բացառիկ վաճառման մանրամասնութիւնները տեսնել թերթիս ծանուցումներու բաժնին մէջ։ 1—11

ՕՏԷՈՆ ԹԱՏՐՈՆԸ

Այս օրերս Պոլիս կը հասնի Փրանսական օպերէթի խումբ մը, Պ. Տորվալի (Dorval) անօրէնութեամբ, որ ներկայացնելու է Մեր պետի տայ Օտէոն (Odéon) թատրոնին մէջ։ Այդ խումբը մինչեւ հիմա Պոլիս եկած լաւագոյն խումբը պիտի ըլլայ, կազմուած ըլլալով ա՛յն տեսակ արուեստագէտներէ՝ որոնք Բարիզի ծանօթ թատրոններու կը պատկանին, և որոնք մեծ հռչակ հանած են։ Այսպէս, Օրիորդէ Մէյալի (Méaly) Վարիէթէ թատրոնէն, Հանրի Սամարի (H. Samary) Բուֆէտի Ֆրանսէզէն, Լանտրի (Landry) Նուվոթէէն, Մորէ (Moret) Ֆոլի–Տրամատիքէն, Պուրսիէ (Boursier) Ռընէսանսէն, Բրատ (Prad) Բալէ Ռուայալէն Տրպրէ (Debray) կէթէէն, Անտրէս (Andrés) Վարիէթէէն, Մարկէրի (Marguery) Բիլնիէն, Տիկն Մորրօ (Morreaux) և Մարսէ (Marçay) Բալէ Ռուայալէն Տիկ. Լաքոմպ (Lacombe) Տրլաքուռ (Delacour), Պէլլօ (Bellot) և Տանի (Dany) Վարիէթէէն. Տորէ (Doré) Շաթլէէն, և Ռընէ (René) Ռընէսանսէն։

Խումբը իրեն հետ բերած է բոլորովին նոր կազմածներ ու դրծիքներ։

Առաջիկային պիտի տանք ներկայացուելիք խաղերուն ցանկը։

Առաջին ներկայացումը յառաջիկայ 5)18 մարտին։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՈՒՐԸ

Երէկ իրիկուն անհաւուելի ըլլալու ասեիան հոծ բազմութիւն մը խռնուած էր Բէրայի Սիուրը, ներկայ գտնուելու համար Աննա աը Ժէօռժի կոմսուհիին սկզբնաւորութիւնը։ Կոմսուհին իր վրայ դրուած յոյսերը բոլորովին իրականացուց, սքանչելի ձիամարդիկ մըն է, և ունի ձի նստելու կարողութիւն մը՝ զոր ուրիշ ոչ մէկ կնոջ քով կարելի է գտնել։

Այս իրիկուն՝ նոր փորձեր կոմսուհիին կողմէ։ Խումբին ծրագիրն ալ փոխուած է և չատ մը հետաքրքրական նորութիւններ կը գտնենք վերջին յայտագրին վրայ։ Ընտանիքներու համար մանաւանդ, սքանչելի ժամանցի տեղ մը դարձած է Սիուրը։

SIROP & VIN DUSART

Կը տեսնէին որ ամէն օր կաթ կը նուազէր և տղան կը սկսէր ծիւրիլ. այն ատեն սոխալուկայ կաթէն կորել դայն այնպիսի ժամանակամիջոցի մը մէջ՝ երբ ո և է գոհացուցիչ սնունդ չկայ անոր համար։ Այդ առթիւ, Սիրօ Տիւզարին վրայ խօսուիլը լսեցի և փորձելի դայն։ Որքան մեծ եղաւ ուրախութիւնս, երբ տեսայ որ կաթս իր առաջին առատութեամբ եկաւ և տղան սկսաւ վերստանալ իր ուժն ու առողջութիւնը։ Պարտք կը զգամ այս հանրային վկայութիւնը ասլու սոյն թանկագին դեղը հնարողին համար։ Տիկին Տիւպուա

Ազգային Լուրեր

Սերպիոյ հանգուցեալ Միլան թագաւորին մահուան առթիւ յայտնուած ցաւակցութեանց փոխարէն շնորհակալութիւն յայտնելու համար, սերպիական դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ, նախընթաց օրը Ս. Պատրիարքին բնակարանը գնաց, բայց Ն. Սրբազնութիւնը բացակայ ըլլալով, իր այցեքարտը թողուց։

—Այս առաւուն Սուրմանդակի մէջ հետեւեալը կը կարդանք. «Ակնէն նամակ մը առինք, ուրկէ կը տեղեկանանք թէ Մաչոցի խնդիրը փակուեր վերջացեր է բարեբաղդաբար։ Թէ՝ գաւառ. վարչութիւնը և թէ տեղացիները հասկցեր են որ քաղաքին եկեղեցական գրքերուն արձանագրութեան մէջ պարզ Մաչոց մը նշանակուած է և ոչ մագաղաթեայ, և անոնք որ Ակնայ մէջ պահ մը հաւատացած էին այդպիսի Մաչոցի մը գոյութեան, ամօթահար եղեր են»։ Կ'արժէ այս հատուածը ձօնել Բիւզանդիոնի պատ. խմբագրութեան։

— Սոֆիայէն հետեւեալը կը ստանանք զոր անկողմնակալութեամբ կը հրատարակենք. — «Առեւելքի Ազգային բաժնի սիւնակներուն մէջ վերջին ամիսներս ճանձրոյթ պատճառելու աստիճան հոստեղի թեմական գործերուն վրայ գրեցի, միտ Ազգ. Պատրիարքարանին ուշադրութիւնը հրաւիրելով հոս կատարուած զանազան տգեղ դէպքերու և ապօրինութիւններու վրայ։ Սոֆիայի ժողովուրդը գրեթէ ամբողջութեամբ քանի քանի անգամներ իր թեմական ցաւերը գրաւոր կերպով տեղեկագրեց Ազգ. Պատրիարքարան բայց ոչ լսող եղաւ և ոչ ալ հարցնող։ Ֆէլիեան քահանան դպրոցին և որբերուն յատկացուած դրամները գրպանը լեցնելովմիւսմոնք բաղդ փնտռելու գնաց։ Սոֆիայի պէս Պուլկարահայուն համար շատ կարեւորութիւն ունեցող տեղ մը, Բաղէշի գիւղերէն դաղթած գրեթէ կարդալ անգամ չգիտցող քահանայ մը տեղապահ կարգելով, Պ. Արթին Թիւրքեան 300 Ֆրանքի մօտ որբերու դրամ հեռը առնելով հանդարտ խղճով ճամբայ ելաւ դէպի Դանիէլ՝ և թեմական շահերու պաշտպան Պաղտեան չմտրձեց անգամ դրնէ որբերուն օգտին համար այդ պարտնէն հաշիւ պահանջել, և Ֆէլիեանի նեկամամբ ցուցուցած անտարբերութիւնը այս դէպքին առթիւ ալ կրկնեց։ Ժողովուրդը շուարած, տեսնելով որ ատոնց հետ անկարելի է դլուխ ելլել առանց Ազգ. Պատրիարքարանի հաւանութեան, սկսաւ էր, այլ եւս բոլորովին անտարբեր աչքով դիտել եկեղեցին և դպրոցը։ Պաղտեան անկարող հովիւը իր քահանայքին համեմատ անգիր խանվէնի Մարտիրոս պարոնի և համբաւաւոր Շումլացի խաչագող պատուելիին յանձնած էր. բայց անցած օր պատահած ծանր դէպք մը ամենէն անտարբերներն ալ յուզեց։ Ֆէլիեանի տեղապահին համար Պաղտեան վարդապետ 70 ֆրանքի չնչին ամսական մը որոշած էր (մինչդեռ Ֆէլիեան 160 ֆր. կը ստանար)։ և պարսն դրուած էր որ իր պաշտօնը Պատրիարքարանէն վաւերացնել չտրուի և Ֆէլիեան եթէ Ռուսճուքի մէջ չյաջողի, կարեւոր առանց դժուարութեան իր նախկին տեղը հաստատուիլ։ Ասանկ համաձայնութիւն մը գոյացուելէն վերջ Շումլացի պատուելին նկատելով որ Բաղէշի քահանային Պաղտեան վարդապետին նախկին տանտիրոջը Բոլսենացի Հըրեային տունը սենեակ վարձել տալ անկարելի է այդ չնչին ամսականով, վարդապետին հետ կ'որոշեն որ Բաղէշի քահանան եկեղեցւոյ խորանին մօտ գտնուող սենեակը բնակի և այդպէսով նախկին սարկաւագ պատուելին, Պաղտեանին կոչած և եկեղեցիէն պարկով ածուխ տուն կրող առժամեայ թաղականը, եկեղեցւոյ մէջ տաքուկ բոյն մը կը շինեն ուր օտար հիւրեր ընդունելով ամէն տեսակ զուարճութիւններու անձնատուր կ'ըլլան, բայց Ֆէլիեան Ռուսճուքէն գինքը շուտ մը մոռցող պատուելիին կը գրէ թէ Ռուսճուք յաջողութիւն գտած չէ և Սոֆիայի 160 ֆր. ամսականը կրկին ձեռք անցընել կը փափաքի։ Այս նամակին վրայ առժամեայ թաղականը և պատուելին երկու կրակի մէջ կը մնան, Բաղէշի քահանան իր զուարճութեան ընկերներուն բացարձակապէս կ'ըսէ թէ այլ եւս Սոֆիայէ հեռանալ չուզեր. ասոր վրայ պատուելին և թաղականը Ֆէլիեանէն և նամանաւանդ Պաղտեանէն վախնալով կը մտածեն Բաղէշի քահանան ծուղակի մէջ ձգել և կը յաջողին ալ. իրենց ծանօթ կին մը եկեղեցւոյ մէջ քահանային յատկացուած զուարճասենեակը իր սովորական այցելութիւնը տուած ժամանակ, պատուելին և առժամեայ թաղականը քահանան սենեակին մէջ կնկանը հետ մինակ ձգելով դուրս կ'ելլեն և տանտիրոջմէ մէկը սենեակին դուռը անմիջապէս գոցելով դրանը առջեւ կը կենայ, միւսն ալ ոստիկան մը բերելով քահանային կնկան մը հետ սենեակին մէջ մինակ գտնուիլը հաստատել կու տայ։ Այս լուրը քաղաքին մէջ յանկարծ կը տարածուի, եկեղեցւոյ հրապարակը հետաքրքիրներով կը լեցնայ, ոստիկանապետը հասնելուն պէս պատուելին առիթէն օգտուելով առանց ո և է քննութիւն կատարելու ոստիկանով մը նոյն միջոցին քաղաքէն դէպ ի Ֆիլիպէ մեկնող չոգեկառքով քահանան Պաղտեանին կ'ուղարկեն։ Հայ ժողովուրդը որ յանցաւոր քահանան տեսնելու և հարցափորձելու ժամանակ չունենար, բայց եկեղեցւոյ մէջ ժամանակէ մը ի վեր անցած ու դարձածէն վեր ի վերոյ տեղեակ, յուզուած դէպի եկեղեցի դիմելով պատուելին և թաղականը դուրս կ'ընէ և եկեղեցին փակելով բանալին կը պահէ։ Այս գայթակղեցուցիչ դէպքը քաղաքին մէջ օրուան խնդիր դարձած է և լրագիրներն ալ սկսան գրել։ Հայ ժողովուրդը շատ անդամներ աղերսեց Պատրիարքարանին որ 160 ֆր. ամսականով չնորհքով քահանայ մը ղրկուի Սոֆիա, բայց անլսելի մնաց իր աղերսանքը։ Այս խնդիրը ուրիշ կարեւոր կէտ մըն ալ ունի։ Երբ ազգային Պատրիարքարանը Սոֆիայի գործերուն նկատմամբ անտարբերը դիրք մը կը բռնէ, միւս կողմէն Սոֆիայի Մեթրոպոլիտը մեր եկեղեցական խնդիրներով չափազանց հետաքրքրուած է։ Մեր եկեղեցին մէկ կողմէն պուլկար եկեղեցւոյ մը և միւս կողմէն ալ էքզարքարանին կցուած է և հոն կատարուած իրողութիւնները, Պուլկարներուն հանրային կարծիքն ալ գրգռելու չափ սոսկալի ըլլալուն համար, պուլկար Մեթրոպոլիտն ալ պիտի ստիպուի խիստ միջոցներու դիմելու և վերջնականապէս որոշելու որ հայ եկեղեցւոյ շինութեան համար ուրիշ գէտին մը յատկացուելով հիմակուան տեղը, որ շատ նախանձելի դիրք մը ունի, նոր էքզարքարան շինուի։

«Մենք, Պուլկարահայերս, այցելու հովիւ Պաղտեանի վրայ ալ ո և է հաւատք չունինք, ան այլ եւս աւելորդ բեռ մըն է մեր ուսերուն վրայ, անիկայ ուսմունքի և յառաջդիմութեան թշնամի է, անոր դանդաղութեան և անկարողութեանը պատճառաւ մեր դպրոցները ընդհանուր լուրջ հսկողութենէ մը զուրկ մնացած են, անիկա հետաքրքրուած չէ ոչ եկեղեցական և ոչ ալ քահանայական խնդիրներով և ոչ ալ ուրիշ իրեն ստորադասեալ պաշտօնեաներու վիճակովը. ան Պուլկարահայերը կամաց կամաց դէպ ի թեմական գործերու անտարբերութեան և այսպէսով օտարանալու պիտի մղէ, եթէ իր ապիկար պաշտօնավարութիւնը դեռ երկարի։ Սոֆիայի հայ ժողովուրդը իր եկեղեցիէն պաղեցաւ, եկեղեցին պղծուած նկատելով. ալ Պատրիարքարանի պարտքն է հոս քահանայ մը ղրկել որ եկեղեցւոյ մէջ խաչհանգիստ մը կատարելով ժողովուրդին սիրտը նվաճել տայ իր եկեղեցին և նոր ընտրութիւն մը ալ կատարելով Պաղտեանին շահատակութեանցը վերջ մը դնէ։»

—Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ հետեւեալ յայտարարութիւնը հաղորդուած է.

«Ուսումնական Խորհուրդս այսու հրաւիրեալ կը հրաւիրէ մայրաքաղաքիս աղգային վարժարանաց խնամակալ մարմինները, որ եթէ հակառակ Կազմական Կանոնագրի 31դ յօդուածոյ տրամադրութեան, տակաւին կը գտնուին իրենց վարժարանաց մէջ առանց վկայականի պաշտօնավարող ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ, բարեհաճին յանձնարարել այնպիսեաց որ փութան մինչ ց'վերջ յառաջիկայ դպրոցական տարւոյ ներկայանալ ուսուցչութեան ընտրելեաց քննիչ յանձնաժողովին, կանոնական քննութիւն անցնելու և ըստ այնմ կարենալ շարունակելու համար իրենց պաշտօնն դպրոցական նոր չրջանին մէջ եւս. իսկ յետ այսորիկ չընդունիլ ի վարժարան ո և է պաշտօնեայ որ չունի ի ձեռին ուսուցչական վկայական։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Բնիկ Բաղէշի Մարտիրոս Աղուռ կոչեան անուն աղգայինն՝ եօթը տարիէ ի վեր երկրէն հեռացած ու անյայտ եղած է։ Ցիշեալն՝ 28 տարեկան է, մարմնեղ, սեւաչեայ, միջակ կլոր քթով, թուխ աչքերով, սեւահեր, կարճահասակ և սպիտակամորթ։ Կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ, որ եթէ երբեք յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած լլնելու մասին ո՛ր և է տեղեկութիւն ունին, հաճին իմաց տալ Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն։ (Կնիք)

ՏԱՐՈՒԻՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գրեց

ՏՈՌԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղիք Մարգարեանի և Վէյրի գրավաճառանոցները։

ՄԵԾ ԱՌԻԹ

1901 Մարտ 4էն սկսեալ

ՄԵԾ ՅՈՒՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ

ՎԵՑ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻԻՆԻՎԷՐՍԷԼ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

399 Բերա, Մեծ Փողոց, 399

Ընթացիկ գին		
Գունաւոր, ծալքով, փանթէղի	24	Ղ.
Ճերմակ կտաւ, կարանքի	20	»
» » »	25	»
» » » ծալքով	29	»
Երկար գիշերհագուստներ, ռուսական ասեղնագործութեամբ, դոյները կարանքի	24	»
Բեխլամի սպրեանքներ		
Շապիկ փրանսական առաջնակարգ բարակ կտաւէ. 54 դրուշ արժէքով, առանց օձիքի և թեւանիքի	30	Ղ.
Առանց օձիքի և թեղանիքով	32	»
Ծալքով	31	»

Վաճառումները բոլորովին կանխիկ են

2—4

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս ար Բոնսբանիքինոբլը)

ԻՏԱԼԻՈՅ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ

ՀՌՈՄ, 6 մարտ.— Լրագիրները կ'ըսեն թէ Պուէնոս Այրէսի իտալական դեսպան Բարպոնարա տէ Մէլլաս մարքիզը Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան պիտի կարգուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Երէկ, Եդեսի. ժողովին մէջ աղմկալից տեսարաններ տեղի ունեցան։ Աղգայնական կուսակցութենէն 11 անդամ չուզելով քուէարկել 17 միլիոն ոսկիի վարկը, վիճաբանութիւնը փակուեցաւ։ Ի կարգ հրաւիրուեցան և յետոյ արտաքսուեցան. բայց չուզեցին դուրս ելլել և դիմադրեցին ժողովատարին յիսնապետին. ստոր վրայ ոստիկանութիւնը հրաւիրուեցաւ, որ նոյն երեսփոխանները բռնութեամբ դուրս հանեց։ Յետոյ վարկը քուէարկուեցաւ։

—Երեսփ. ժողովին մէջ Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ վարը պիտի առաջարկէ ժողովին որ արտաքսուած երեսփոխան մը եթէ ժողովատարէն դուրս ելլել չուզէ, ամբողջ նստաշրջանին համար արտաքսուի։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Նոր Նախարարութիւնը կազմուեցաւ Պ. Սակասթայի նախագահութեամբ։ Պ. Ամոլտավար, զօրավար Վէյլէր և Պ. Մորէթ նոր դահլիճին մէջ կը գտնուին՝ արտաքին գործոց, պատերազմական և ներքին գործոց նախարարի պաշտօնով։

ՍԸՐ ԱԼՖՐԷՏ ՄԻԼՆԷՐ

ԲՐԻԹՈՐԻԱ.—Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հոս հասաւ և իր պաշտօնին ձեռնարկեց՝ իբրեւ վարիչ Թրանսվալի և Օռանժ Ռիվըրի գաղթավայրերուն։

ԶԻՆՈՒ ԴԵՊԵՐԸ

ԲԻԲԻՆ.— Լի-Հունկ-Զանկ պահանջած ըլլալով որ առաջադրուած զինուորական նոր արշաւանքները չդրծադրուին, Վալտերսէ մարէշալը պատասխանեց թէ այդ մասին չի կրնար որ եւ է խոստում ընել, բայց պատրաստ է չինական պատուիրակին այդ խնդիրը կատարել, եթէ չինական զինուորները ու Ոքսբոքները ալ եւս թշնամական ընթացքի մէջ չդրտնուին։

ԼՈՆՏՈՆ, 6 մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		97	25
Օսմանեան Դանդ սէրի Բ.		48	75
Օսմանեան Դանդ սէրի Դ. բաց.		23	87
Օսմանեան Դանդ սէրի Դ. զոց.		23	75
Օսմանեան Պանքա		11	87
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		83	50
» Մենաքոլ		43	50
Պուլկարական 1888		81	50
Իսթանպիլ ինչիֆթ		106	75
Տօմենի

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսուցանսիրած մի ապահովագրուրիք.—Առատաձեռն պայմաններ, Ընկերութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինսաէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկ. 1898ին
162, 924, 140 fmno

Ֆրէնսի Նիմոտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝
31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 fmno

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումները, կենսատու թոշակ, եւն.
362, 858,507 fmno

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԷՐԻՍ եւ ՈՐԴԻ, Գալա, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմնի խան։

Մէկնոդներուն լաւ վարձատրութիւն ալեսի ըլլալ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՅՈՒԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Մանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սկեմ որ Բերա, թիւ 1

Այժմ օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրբէնի գեղարան Նոյեան։ Դիրքի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԼՕՒԻԶ Ֆ. ԲԷԶՄԱՋՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց՝ Մարի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու ոսկեայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէքուղիներ ստանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման ղրկուելիք գումարներու դանձում և առաքում։— կտրոններու գնդ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երիտթուղթի պարտատոմսեր, Եգիպտական Ռէնտի Ֆոնսիէ, Վիյլ տը Բառի, Վիլլ տը Գոնսէլ, Բանամա, Վիյլ տը Բառի քաղաքի թուղթեր, Լայն, այլն։

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կայծակի, մեխարժ ատացուածք, վանքաք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագրութիւններ։

ԿԵՆԱՑԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թաքիպ մը անձնատանութեան, մենաշնորհի և նամբրդութեան համար։

ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առանուած ապահովագրութիւններ եւ որուսդով կամ առանց եւ ապուսդու։

ԱԶԱՏ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կողմէն կիսկեն ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Զ. ՊԱՍՍԱԼԷՍԿՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գաֆֆիան խան, Թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաադիէ խան, Պահէճ Գարու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՓՐԷՏԻ ԼԷՕՆԷ 599

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՈՑԻ ՀՈՏԱԿՈՒՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անվնաս. կը չնչէ ոջիանկան, փլուզեալ, ներքնամերը, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները։ յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ։ միզանց քարաբրոնման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անգութ և ուրիշ դեղերու հետ խառն ասանդալներ։

Ամէն բաբսիլ Միտի անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ

Ա.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ի Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396

(Եանկի գարեջրատան վերի յարկը, նիւզ Զըպուխեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաքիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լցնեն։ ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոյժ և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թիթեղացուցել դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ե. Գ. Ջամանները էքրանի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ուրբաթ օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կրնան։

Մանօր.—Գալաթիա Կոմոն Մոնանթէ ՋՈՒՆԻՆԻՐ 11 197

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ԹԷԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՆԱՆՕՔ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և երդութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ե. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԵՐԱՆՈՑ —Գալա, Պահէճգարու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՂ.—Իզմիր, Սիլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի ևն.ի մէջ։ 576

Լ'ԻԻՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ,
Բէլլէյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօրանտ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Ռէնտի Լիոնէ։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ծերմերը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կեանքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, ելեալք որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար ելեալ է զգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Ուիլսն տէ Ֆաարիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորեալ դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղատանաներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Բասթիկիոն Բարիզ։

ՈՑԺԻ ՁՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօրան տիւ Գօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, Էլիքսիր Միտին յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հէնչուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ ագդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միսիի պատրաստած այս Էլիքսիր Միտին կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերերը, ալաքինողներ և դեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապրեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գրասպէանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքլիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մեքեանոցներուն մէջ։

527 7—52

ՅՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱՏԱՆԻ

Ն. ՌԱՊԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՅՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ՅՈԳԵՆԱՒՈՐ

Մարտ 12ին Անգլիոյ, Մարսիլիայէն։
» 18ին Առմենի, Անատոլ. Եղեգրէն։

ՅՈԳԵՆԱՒՈՐ

Մարտ 13ին Անգլիոյ, Սմիռնոյ, Տրապիզոն և Պաթումի
» 19ին Առմենի, ուղ. Մարսիլիա։

Ճամբար ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք։ Հանրագիրներ 75 ֆրանք։ Տեղեկութիւնք համար դիմել Գրասենեակին Բարի Ֆանի Գալաթիի մէջ։ 518 Թ. ԷՍՊՈՒԼ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով ստեղծեալ Ընկերութեան կիսդրոնատեսչի Բեթիրսպուրգի Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքովա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ.

Երաշխաւորութեան դրամագլուխ	121,765,332 ֆր
1898ի հասոյթը	34,775,462 »
1881 ին ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութիւններուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ե. ՀԻՒՐՄԻՆԶ

Ղալաթիոյ գլխ.
(Մի տեղը Մատսան)

Ընդհ. Դարձակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՖԻԼ ԲԷՐԲԷՆ 524

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ հնամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂՏԵՐԻՆ

Պահանջեցէք հնոտեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻՈՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻԻԴԻԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեամբ

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականէ
(0 ՀԷՖԷՐ 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմքնս
Ջանգիրճան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՅԼ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կիսդրոնատեսչին կամ ՍԼԻՊ Եէնի խան, Գալաթա-գլխոյ Ղալաթիա

Գործակալ, Կ. Պոլսոյ կողմը
Յամ. Գանգայի մանանգիանը
Եէնի Համի Հավլուսը փողոց,
Օտ. Նամակատան գլխմ.

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զասօխ
Մաբբուանճիլար, Զաբչլար խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ԼՈՒԻԼՍԸՆ

ԼՈՒՆԴԻՆ ԿԱՐԳԻ ՅՈԳԵՆԱՒՈՐ

ՀԻՊՊԼ Հալլ, Ք. Գոլոյ և Օրիոսի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Գոզոս	1011	Մալմս	724	Բօգոպրիս	136
Ալէքսս	2607	Գոնկս	2906	Գրօանս	1695	Մարէնկս	2273	Սարքս	1113
Անտէլս	1541	Գոլսս	895	Հարս	775	Մարգէլլս	3709	Ֆրեքս	1735
Բրիտանս	3377	Ֆիսս	4311	Հիսարկս	1581	Միքրաս	2557	Սելվիս	1198
Տուանս	1822	Ֆօսիէս	937	Հիսուս	3720	Մէլս	1057	Պէրս	1200
Գօրգոնս	1254	Ֆուրս	3382	Հորսքս	3300	Մանչէսթէլլս	1735	Բուսս	1328
Գրանս	1076	Ֆրաս	1718	Հուսվէլ	595	Մուրքիս	2419	Թ. Ուիլեան	1546
Գրէնս	241	Ֆրիսամս	504	Քանս	2354	Նէրս	1083	Փոքս	3837
Գրիֆիս	4431	Իարս	3464	Խոսոս	5540	Օհս	4100	Փոլէս	1470
Գէլլս	1671	Կլասգոս	1520	Հիլս	1030	Օնիանս	4026	Բորքս	487
Գալիքս	1337	Լիրս	1341	Ֆլէս	1058	Օրմանս	1535	Ուրտիս	2429
Գամէս	1244	Ֆիս	954	Ֆոլքս	2307	Բայլեմս	1637	Վասրս	1914
Գոզս	1094	Ֆինլսոն	1528	Ֆովս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Գիրանս	2739	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Ռիսլս	2229	Վոլվերհամպ	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4528	Լէքանս	2272	Ռինգլս	1683	Եէս	1850
Գլոս	2697	Կալիէս	2060	Լիմքրիս	1643	Ռոլս	1613	Զէրս	1200
Գլոսքոսս	4235	Գիլսան	1243	Լոնտոնս	3191	Ռոմէս	1789		

Եհսօ շոգենաւը, նաւապետ Թէօքնիվլ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Բլարօ շոգենաւը, նաւապետ Պէրրարք, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 13ին։

Ալէքսս շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն սիրի մեկնի ամսոյս 10ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովորոսիսկ և Օտեսա երթալու համար։

Բասքիլլս շոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովորոսիսկ երթալու համար։

Քոլինսս և Քոնկս շոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Պոլսոյ և Սեւ ծովու համար։

Դիմել առ գործակալ Ս. ՀԱԼՏ ԷՆԴ ՐՈՍՕ
Թիւ 22—24, Գիւլիւք Մէշէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան ելքերն ընկերութեանց

20 Ն Օսէան ժամը 4ին յետ միջօրէի։
» 21 Ե Իզմիր, Թիրէ, Ալանտրանդիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (Եթէ հոգեկոչ լաւ ելքերանցիա, Բարա-Բուրնա, Նիֆա, Գէրզէ եւ Գիրեա).
» 22 Շ Օսէան ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։
» 22 Ծ Մէրսին, Մինէ Շատան, Ֆամագուստան, Տարսոն, Թիրէ եւ Ֆանաւ ժամը 1էն յետ միջօրէի։
Ա. » 23.8 Օսէան ժամը 4էն յետ միջօրէի։

ՅՐԻՏ. ԼԻՍԻԱՆ եՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Գլասգոյ մէջ բանալ չկենտրոն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգորիան	10500	Ալպիական	3500
Ռամենեան	10500	Լեմորիան	3500
Գէորգիան	10500	Բրիտ. ոգի	3000
Լանքաստրիան	9000	Բրիտանիան	3500
Տիլսանէիա	9000	Բրազիլան	3500
Գոլոմպիան	8000	Գարէնեան	2500
Ջորտանան	8000	Գնոսոլուգիան	2500
Ֆրանսիան	8000	Գլասգոյան	2500
Ֆիրենկեան	8000	Լիսպոնան	3000
Ֆալէրնեան	3700	Մալնեա	900
Վալսնիան	3700	Օրոսքս	800
Ֆիլանեան	3700	Լիսբոն	800
Ֆանիան	3500		

Ապառանքի տեղերէն կը ելնեցուն իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ ճանապարհն հանելու համար թրենց։ Կրնան նաեւ չընդունուիլ ծանոնեալին 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութիւնքը համար դիմել առ.
ԷՖԷՂԱՐ ԼԱՅՈՆԷՆ
Ղալաթիա, քարտէզին վրայ
800 Լէն տեղը մեկնուած

ՓԻԻՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն տարի եղիս տեսակ մը բանալ Լիվերպուլ
Ելեւեցեալ ելքեր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվերնիա	18900	Միլանիա	5598
Սարսոնիա	18900	Քանատանիա	4841
Լուքանիա	12952	Վերլոյ	3229
Քամբանիա	12950	Բաւարա	2945
Սուլիանիա	8845	Թիրիա	2936
Ուսմարիա	8128	Սիբերիա	2935
Նորուիրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքսս	2131
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՀՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարա Բուրնոյ փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ, Գլասգոյ, Մէլբուրնի և Սիդ Նոյի գլխ բանալ չկենտրոն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բոմբէյ	3000	Թիրա	2500
Անգլիա	3000	Նէրպիս	2400
Թէլլոյ	3000	Օտայրիս	2350
Գիանոգուա	3000	Բէրա	2250
Ֆարսա	3000	Ֆէնիքս	2000
Օսմանլի	3000	Սարդինիա	1500
Մարիսիս	2500	Գալլէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուզքալ խան
ՀԷՄՄ ՄԱՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիդ Լիվերպուլ

Արտօնատէր ՍԱՐԳԻՍ ՅՈՒՍՈՒՖԵԱՆ